

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Minister Stremayr pred svojimi volilci.

V nekdanji slovenski a zdaj že mnogo let ponemčeni Lipnici (Leibnitz) na Štajerskem je 26. t. m. poslanec in minister Stremayr stopil pred svoje meščanske volilce in jim račun dajal o svojem delovanju, ali prav za prav zagovarjal je delovanje ustavoverne stranke in vlade, katera je izšla iz te stranke.

Stremayr je sicer rekel, da ne govori volilnega govora, a vendar ga je govoril. Rekel je, da tudi ne more prosto govoriti, ker ga vežejo oziroma na svoj ministerski položaj in na cesarja, kateremu služi. Poslancu Stremayru se zdi, — najbrž ob pomanjkanju drugih večjih uspehov — uže to velik uspeh za Avstrijo ali za ustavoverce, da je zadnji državni zbor tako dolgo trajal, da namreč celih 6 let nij bil razpuščen. Kakor je iz tega vidno, gospoda ustavoverci so z malim zadovoljni, zato so pa tako radi prigrasovali k vsemu, kar se je hotelo od njih.

Stremayr omenja, da je bivši državni zbor sešel se ob času, ko je elementarna gospodarstvena kriza tisoče in milijone požrla bila. On prizna, da je bilo prizadevanje tega državnega zbora preslabo, da bi se bilo kaj po magalo. „Mi moramo priznati, pravi, da so bili pomočki preslabi in brez uspešni, katere smo rabili zoper z elementarno močjo prihrumevši krizo.“ Precej potem pa minister tudi prizna, da če je uže zdaj kaj boljše, to nij zahvaliti se niti ustavovernej stranki (ali zastopstvu) niti ne vladi.

To so res krasne izpovedi jednega izmed vodij nemške vladajoče stranke. To so izpovedi, ki tudi ostanejo za volilce važne še potem, ko gospod Stremayr opravičuje sebe in

svojo stranko s kazajem, da tudi opozicija nij vedela povedati nič zdravila zoper krizo. Ne glede na to, da je opozicija pri vseh debatah pač dosti povedala, je vendar to čudna samohvala, če nam opozicijonalcem zdaj ne vedo družega očitati v svoj zagovor nego: vi tudi ne bi bili boljše naredili. Kdo ve? Opozicija nij bila poklicana na delo, temuč nemška ustavoverna liberalna stranka. Ta prizna zdaj iz ust ministrovih neuspešnost svojega delovanja.

„Po dolzih, utrudljivih razpravah, katere so v nekaterih momentih vodile do popolnega razpada političnega strankarskega življenja v državnem zboru, je na zadnje posrečilo se, nagodbo (z Ogersko) narediti“, pravi minister, a postaviti bi bil imel, da to „razpadanje“ je bilo le tam posebno opazovati, kjer je bilo največ gnjilega, namreč v ustavovernej nemško-liberalnej stranki.

Dalje je rekel poslanec-minister: „Uže davno je priznано, da naše davkovstvo boleha na velicijah slabostih. Naše direktno davkovstvo terja nujne po prave.“ To je zopet glasna in velika obtožba, ki zadene le dozdej vladajočo nemško liberalno ustavoverno stranko, ki je šest let čas trčila pa za zboljšanje priznано slabega davkovskega stanja nič ne storila.

Ko je minister razložil, da je lažje terjati ščedljivost, nego izvrševati jo, reče o rusko-turški vojski: „Dovršila se je neka historično nesrečna usoda (verhängniss), ki se nij dala zabraniti.“ Nihče, pravi, ne more zato. Če se toži o bremenih, ki so iz tega za Avstrijo vzrasli, more se obžalovati, da v tacihi časih živimo, v katerih se je ta „nesrečna usoda“ zgodila, ali ker se je nij bilo mogoče ogniti, morale so se posledice nositi.

Na svoj naučni resort prehajajoč priznava zopet minister, „da se je za nauk malo zgodilo v državnem zboru“.

Čudno je pa, če na konci govora hvali, da imamo „političnih svobod velik fond“. Kje neki? To vprašamo zlasti mi Slovanje.

Zrno vsega tega govora je vendar le tako, da spominja na starega proroka Bileama, ki je bil izposlan, da bi Izraelce preklel, a jih je moral hočeš-nečeš blagosloviti. Prorok Stremayr je bil izposlan, da bi ustavoverno nemško liberalstvo in ustavoverno gospodarstvo zadnjih šest let opravičil, a dejansko je njegov govor le obsodba vsega delovanja liberalno-nemške stranke in poziv, voliti zdaj druge vrste poslance.

Volitve v državni zbor.

V številki 120 „Slovenskega Naroda“ na drugej strani v 13. in 14. vrsti od zgoraj beri namesto: „dveh tretjin prebivalcev“ „dveh tretjin **davkoplačevalcev**“. Beseda „prebivalcev“ je bila „lapsus pennae“. Omenimo pa še, da se mej te dve tretjini ne pošteva tudi tisti, ki imajo osebno volilno pravico, kakor duhovni v dušnem pastirstvu, ces. kr. uradniki itd., ki so pod črko a) do f) v § 1. občinskega volilnega reda navedeni; marveč se vpišejo ti v volilni imenik še le potem, ko sta oni dve tretjini vseh drugih davkoplačevalcev uže dopolnjeni. — To se ve, da to in tretjinska priklada velja le za občine z dvema volilnima razredoma; kjer so pa trije voleči razredi, pa volijo vsi, ki so v prvem in drugem razredu vpisani, iz tretjega razreda pa le tisti, ki 10 gold. ali po več rednega cesarskega davka s tretjino vred plačujejo.

Listek.

Kosmas Makabejec.

III.

Pod Scheilandrom v Celji je bilo vse živo, kakor mladih rac, kadar se zvelijo, pa še ne znajo prav kobacati; dosta neukretno so se gromadili novo pridošli kmetski sinovi gori v tretjem razredu nemških šol, katerega je uže dolgo let ravnal stari Oswald. Kosmas je našel nekoliko znancev iz svojega kraja, pa jih je v miru pustil, ker nij znal nobeden nemškega še toliko ne, kolikor se je on naučil tega jezika v Slovenski Bistrici; pa to malo, kolikor je znal, mu je dobro služilo, ker iz ust učiteljevih nij bilo tako lahko slišati slovenske besede.

Prvi dan se je vršilo izpraševanje novincev, kako se kateri zove. Kosmas je srečno

in brez posebne nevarnosti povedal svoje ime, ker ime je taisto bilo v nemškem jeziku kakor v slovenskem. No, prišel je učitelj do nekega dečka iz savinjske doline, kateri mu niti svoje ime nij znal povedati po nemški, ampak ga je kar debelo gledal tako dolgo, da se je učitelj pričel smijati, pa ga je na posledku vprašal po slovenski: „Kok se pišeš?“ — Ko je dečko to čul, je hitro odgovoril: „Kok!“ — „Kok se pišeš?“ je učitelj še enkrat vprašal. — „Kok! Kok!“ je bil odgovor (veselost v celej šoli). Ali kako bi bil povedal drugače, ker mu je zares bilo ime „Kok“ in ne drugače.

Prišel je učitelj dalje do nekega fanta iz Vranskega. „Wie heist du?“ — „Franz Franz.“ — „Mit Zunamen?“ — „Franz!“ — „Bist ein Esel! Woher bist du?“ — „Aus Franz!“ — Tako je bilo. Franz Franz aus Franz se je zval oni Franz Franz aus Franz.

Toliko čudnih rečij še pa Kosmas nij doživel v enem dnevi, ampak smijal se je pač smijal Koku in Francu Francu.

Sledeči dan so pisali v šoli nemški diktando; toliko goldinarjev naj bi imel, kolikor so napravili fantje pogrešek ono uro, no, Kosmas je imel srečo tako, da je postal vsled te diktande „musteršiler“ v enej klopi tam bolj doli od zadaj. To ga je toliko ohrabilo, da bi se bil precej potolkel z vsakim, ki bi mu utegnil reči, da ne bode postalo kaj boljšega iz njega.

Molil je pa sedaj še veliko več nego poprej doma, ker je uže imel več korajže in je po svojem prepričanju uže stal na prvem klinu one lojtre, katero si je bil napravil v domišljiji doma in na katerej je bil razdelil vse posvetne in duhovne dostojanstvenike. Na prvi klin je bil takrat postavil iblajtarje, no, sedaj

Volilni zapisnik velicnih posestnikov za Kranjsko je priobčen v včerajšnjem listu uradne „Laibacher Zeitung.“ Obsega 111 volilcev. Deželni predsednik pozivlje, naj se v 14 dnevih oglasi vsak, kdor ima zoper ta zapisnik reklamirati, pri deželnem predsedništvu.

Volitve v Istri in na Goriškem bodo v kmetijskih občinah 29. junija, v mestih 2. julija, v trg. zbornicah 5. julija in v velikem posestvu 8. julija. Za Trst bodo volitve v I. razredu 29. junija, za II. razred 1. junija, za III. razred z okolico pa 4. julija.

Zadnja poskušnja Čehov.

V Pragi je obiskal te dni Magjar dr. A. Neményi, sodelavec „Pester Lloyd“, dr. Rieger, pomenkovala sta se o vstopu Čehov v državni zbor. Rieger je dejal: „Kd sem nedavno govoril z grofom Andrassyjem o tej stvari, dejal mi je on: „Jaz ne umem, zakaj da nečete priti v državni zbor.“ Jaz pak sem mu odgovoril: „Če Avstrijec tega ne umeje, mi je še jasno zakaj ne; da pak vi, Magjar, tega ne pojmite, tega zopet jaz ne razumem!“ Jaz se umem, zakaj da se misli, da če se mi sporazumemo z Nemci, da bi to sporazumljenje moralo obrniti se ravno proti Magjarom. Mi nečemo boja z Magjari. Magjari želijo, da bi mi šli v državni zbor; ali oni mar mislijo, da če mi vstopimo, to ne bo spremenilo njih položaja v dualizmu? Magjari bi sploh v veljavi pridobili, ako mi dosežemo v Avstriji ono neodvisno položanje, katero si želimo. Če mi vstopimo, bodo morali morebiti Magjari svoje razmere h kralju predruščiti. Mi se pa ne bomo v njih stvari vtikali, kakor so se oni v naše ob času Hohenwartovem. Ko je bila že tačas nagodba načrtana, jel je grof Andrassy naenkrat zoper nas intrigrirati in delal je zoper nas. Ali mi ne mislimo niti na zatiranje Nemcev niti ne Magjarov. Naj se uže veruje naši modrosti, če se ne naši poštenosti. Mi hočemo v Avstriji ostati in z Avstrijo držati; če nam bode pa to nemogoče, udali se bodemo popolnoma Slavjanstvu.“ Isto tako je dr. Neményiju poudarjal urednik „Narodnih listov“ dr. Julij Gregor. On je rekel: „Zdaj še hočemo nagodbe. Če se naša upanja še zdaj ne uresničujejo, potem bomo iskali rešitve le v slavjanskej ideji.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. maja.
V čeških listih je še zmirom polno izjav občin in posameznih veljakov, da Čehi ne smejo iti v državni zbor brez garancij, namreč, da se jim da narodna ravnopravnost. — Brez dvombe pa se nam zdi, da bode ministerstvo Tassf ob pravem času, t. j. po volitvah Čehom v tem smislu potrebne obljube storilo, in Čehi pridejo v rajhsrat.

V Šleziji bodo volitve v državni zbor za kmetijske občine 30. junija, 2. julija za mesta in 5. julija za veliko posestvo.

Vnanje države.

Ruski „Golós“ piše in drugi avstrijski isti ponatiskujejo sodbo o avstrijski politiki v orijentu in reče: „Pobitje grofa Andrassyja, katero je z njegovo famozno konvencijo s Turčijo še le prav zapečateni ali potrjeno, je jedno najvažnejših dogodkov novejšega časa... Iz razglašanih dokumentov se vidi, da sta v glavnih rečeh Rusija in Turčija mej soboj sami pogodili se brez udeležanja Avstrije. Tudi Anglija je brez Avstrije z Rusijo dogovarjala se... Z notranjo politiko Avstrije bode se morala za bodoče tudi vnanja popraviti.“

Bolgarski knez je dobil, kakor „Jour. de Peterbourg“ poroča, od ruskega carja nalog, izpolnjevati berlinski dogovor tako dolgo, dokler se bode ustava za vzhodno Rumelijo zvesto izpolnjevala, dokler bodo Turki odlašali zasesti Balkan, dokler ne bode Macedonija urejena, kakor je Kreta (avtonomno) in Bolgarija ob Dobruči mejno urejena. Car zupa v kneza Battenberga. — Kadar bode pa ta hotel vojsko začeti, uzrokov mu ne bode manjkalo.

Grki ne bodo nič opravili, zato se bo jazljivo uže izgovarjajo, da so nabrali malo svoje vojske na meji le brambeno. Samo še Francoska jih z besedo podpira, ali je izolirana.

Francoske republike predsednik Grevy je izročil 26. t. m. najnovejšim francoskim kardinalom njih „barette“ in naglašal v odgovoru kardinalom, da bode ustavna oblast na Francoskem pravice cerkvene zmirom varovala, te niso v nevarnosti. Ako pa vlada neče pravic cerkvenih nad pravice države staviti, dela to iz skrbi za varstvo vseh.

Veliko hrupa je delalo zadnjič po francoskih in drugih listih poročilo, da bode republikaška vlada ostro postopala po sodnji zoper škofa v Aix u; ali zdaj se kaže, da bode cela ta stvar v vodo pala in da nij bila vredna grdega vpitja v liberalnih in v klerikalnih listih. Stvar je ta: Časnik „Siècle“ je poročal, da je škof Aix-ski pridigoval zoper francosko vlado in da je rekel: „Ministri so agenti brezbožne vlade in bodo na svojej požrešnosti crknili kakor svinje.“ Ali zdaj je izdalo več spoštovanih mož iz Aix podpisano

izjavo, rekoč, da so bili sami navzoči pri onej pridigi škofovej, a niso slišali tega bujskanja, temuč da je vse v kup zlagano bilo, kar je „Siècle“ pisal in so drugi časniki za njim posneli.

Papež namerava, kakor „Italie“ hoče vedeti, pisati cesarju Wilhelmu pismo, v katerem mu bo za zlato poroko čestital, a ob jednem naglasil potrebo miru s katoliki.

Nemški kancelar Bismark je baje vzel daljši odpust. — V državnem zboru se dalje sprejemajo colne tarife v smislu colnega varstva po Bismarkovej želji.

V gorenjej angleškej zbornici je naznanil Viscount Cranbrook 26. t. m. konec afganistanske vojske, rekši, da je Cavagnari podpisal mirovni dogovor z Jakub khanom.

Iz južne Afrike se v „Daily News“ poroča iz Capstadta, da nij angleška vojska nikoli večje težave imela za prevažanje kot zdaj. Vendar je Woods dobil ukaz naprej marsirati.

V spodnjej zbornici je Northcote naznanil, da je vlada, v očišled razmer v južnej Afriki, sklenila Wolseleyju dati najvišjo vojaško in civilno poveljništvo v Natalu, Transvalu in v kolonijah zdanje vojske. — Tedaj Angleži morajo uže generale odstavljati in nove postavljati v vojski zoper divjake!

Dopisi.

Iz Novega mesta 26. maja. [Izv. dop.] Zadnji dopis iz našega mesteca, ki ga je prinesel „Slovenski Narod“ 14. t. m., naredil je tukaj veliko senzacijo. Vse je vrelo in hitelo isti dopis brati, a brali so ga da se Bog usmili. Toda ne brali, ampak bukstabirali so ga, kakor tisti otroci, ki so pred dvema mesecema prvič črke poznali. Po tem boste menda še bolj spoznali, kako učeni in omikani ljudje se nahajajo v nasprotnem taboru. Bojimo se, da bi vsi od smeha popokali, ko bi vam vse na tanko popisali; to bi bilo boljše gradivo za kak šalji list. Vendar vsega tudi ne moremo zamolčati; dolžnost nas veže, da eno reč tu očitno povemo, da se bo svet čudil naivnosti teh ljudij.

V zadnjem dopisu stoji proti koncu zapisano: „Ne vem, zakaj potrebujemo tu pri nas nemških plakatov, sosebno od tacega društva, kakor je imenovano, menda za strašilo vrabcem.“ In glejte čudo! A ti ljudje so vam brali, da je društvo strašilo vrabcem, ko vendar vsakdo, ki je količkaj zmožen slovenskega jezika, razume, da so le plakati nemški strašilo vrabcem. Zato bi tem gospodom priporočali, naj začno malo slovensko brati učiti se, ali pa naj najemó dečka iz prvega normalnega

je iblajtarje kar zaničeval, pa je samega sebe postavil na prvi klin one lojtre.

Šlo je tako po malem vse na bolje, tudi nemški je uže precej lomil, pri tem mu je dovolil katehet, da se je smel krščanski nauk učiti v slovenskem jeziku. Na koncu prvega pol leta dobil je „erste“, a o velikej noči je bil zapisan v „ehrenbuch“.

Kakor rimski triumfator je letel o velikej noči domov, pa je kazal onaj papirček vsakemu, ki je le hotel pogledati, kaj stoji tam napisano. Mater so kar solze oblile, a oče je počel še huje godrnjati čez svojo nesrečo, da ne zna čitati in da ne razume nemški. Rekel je celo pri tej priložnosti, da bi rad dal 100 gld., če bi le nemški znal in pa čitati, no, tega mu Kosmas nij verjel, ker je po priliki uže vedel, koliko je vredno „sto goldinarjev“, pa da ne bi njegov oče za nič na svetu dal sto goldinarjev naenkrat od sebe.

„Če se boš dobro učil, boš šel o vakan

cah v Zagreb k tetiki, ali pa na Koroško k strijcu,“ so mu rekli, ko je odhajal nazaj v Celje.

In prišle so vakance, prvi red je bil, od kateheta vse „vrlo dobro“, od učitelja vse samo „dobro“. Kako bi fanta spravili v Zagreb ali na Koroško, da ne bi nič koštalo? to je bilo vprašanja, s katerim so se doma ubijali celi teden. Napokon je neki sosed rekel, da bo peljal v Zagreb kisele vode dva voza in pa štiri krave bo gaal, katere je neki Zagrebčan tamkaj kupil. Lepše prilike pa nij bilo želeti za Kosmasa do Zagreba, kakor je bila ta, ki se je tako lepo sama ponudila.

Vročje je bilo v avgustu, ko so konji potegnili dva voza visoko naložena, a Kosmas je veselo korakal poleg, enkrat zraven voza, zopet zraven krav čez Rogatec do Lipinjaka, kjer je bila prva štacija. Drugi dan je prišla karavana do Jakovlja, kjer so zopet prenočili ter spali na cesti pod vozom do jutra, a tretji

dan je držal Kosmas svoj „einzug“ v Zagreb visoko gori na prvem vozu, ker uže nij mogel več hoditi.

Pri malti ga je pital policaj za pas, a tega še nij imel Kosmas nikdar v svojem življenji, ampak pokazal je policaju prav ponižno svoj „zeugnis“, s katerim se je policaj menda zato, ker je bil nemški, čeravno težavno, ipak spoprijaznil, ter je Kosmasa spustil brez dalje zapreke čez šranjgo. K temu je menda tudi nekaj doprineslo Kosmasovo pošteno lice, katero nij kazalo nikakoršnih prekucijskih naklepov in namenov.

Pri tetici v Zagrebu je bilo vse drugo življenje, kakor pa v Celji; zemelj in kifelcev, katere je v Celji le tako od daleč po božno gledal, je imel na izbor, opoludne vsega dosti in dobrega, na večer tudi tako, samo nij imel znanca nobenega. Hodil je okolo stolne cerkve pa je primerjal za koliko je stolp višji od celjskega, a zatim je prišel ce-

razreda, ki jim bo raztolmačil slovenske dopise; kar se pa še „slovenskih cifer“ tiče, o tem je preneumno tu govoriti; a tega pa še nismo vedeli, da eksistirajo nemške, francoske itd. številke. Mi poznamo le arabske in rimske številke, drugih ne. A denes naj bo še enkrat rečeno, narodnjaki ne moremo takega društva nikdar podpirati, dokler so pri tem društvu merodajne take razmere. In tako se mi tudi čisto strinjamo z besedami vašega dopisnika.

Radivoj.

Iz Trsta 27. maja. [Izvirni dopis.]

Denes je bil slovesno inštaliran novi župan Dr. Bazzoni. Bil je to čuden prizor, in nepričakovan... od nas Avstrijcev. Lah pa so demonstracije delali. Ko se je zvedelo v nedeljo, da je novi župan potrjen, precej je začela „progresova“ stranka na tistem agitirati, da bi se zvečer mesto razsvetlilo. Lah so čakali briljantne osvečave. Vendar so ostala okna temna, le plin je povsodi razsvetljeval ulice, in še nekateri italijanski matadorji razsvetlile nekatere hiše; nekateri pobalini pa so šli okrog mesta na bližnje holme po okolici in v strahu zapalili nekoliko bengalov. S tem so mislili Trstu pokazati, da so okoličani vsled vesti potrjenja novemu županu čast izkazali. Ali okoličani uže dobro znamo koga imamo počastiti in se ne zmenimo za navidezne stvari. Najprej hočemo videti dejanja, potem počastimo čonega, komur čast gre.

Ko je novi župan denes po skleneni seji mestnega zbora spremil namestnika domov, izpregli so mu konje iz kočije in vpregli — kaj mislite koga? — uniformirane postreščeke, in ga po korsi tirali. Ljudij je bilo največ po korsi o tej uri, težakov, kateri po navadi, ko svojo polento pojedjo, idejo na delo čakati; le malo bolj odličnih je bilo navzočnih, ki so po naključju domú gredé h kosilu bili na korsi. Novi župan, kakor se mu je videlo, sedel je jako na trnu v kočiji, ker mesto elegantnih gospodov, vlekli so polentarji voz. Situacija je bila smešna, ovacija nedostojna.

Za denes zvečer je bila po listkih brez podpisov napovedana svečava po Trstu. Pa policija jo je prepovedala. Storila je prav, kajti razsvetili bi bili le taki, katerih okna so 23. aprila temna bila. Sicer pa ako bi tudi ne bila policija prepovedala, gotovo bi bila osvečava naredila fjaško.

sarjev rojstni dan, in naš Kosmas je užival neskončno veselje, ko je videl prvi top, pa je bil čisto blizu ko so streljali s kanoni. In parade so bile velikanske, ban Jelačič je jahal na konju, vojakov je bilo vse polno v paradi, in gospodov, duhovnih in posvetnih je tudi vidil toliko, kolikor še nikdar poprej. Pri oltarju so bili kar naenkrat trije škofi ali kaj z mitrami na glavah, a koliko drugih mešnikov — nij jih bilo mogoče prebrojiti!

Da, njegov uzor — kaplan — je precej zgubil svoje poprejšnje veljavnosti, in malo da ga nij na svojej lojtri potisnil bolj doli.

Jeden gospod je nosil čisto rudečo obleko in pa sabljo je imel opasano, da še kaj takega nij vidil poprej, razen enkrat, ko je v Celji nek Italijan vodil rdeče oblečenega jopca po mestu okolo.

Kar strmél je Kosmas in vrtelo se mu je po glavi, ker nij bil navajen tolikega blšča — in sanjal je potem celo noč od škofovskih kap, od kanonov in pa od rdeče oblečenega jopca. —

Da so lahoni vendar le izgubili precej tal pod soboj, vidi se pri vsakej priliki. (Nam od daleč se pa ne zdi tako. Ur.) Utihiile so petarde, s katerimi so ti priklateži mislili ustrašiti vse.

Slovenci moramo bolj in bolj na noge stopiti na svojej zemlji, in ne pustiti na naš račun tujcu uganjati burke in protislovenske ter protiaustrijske demonstracije.

Minolo nedeljo bil je v nekeje dvorani neki občni zbor, h kateremu so bili povabljeni zgolj taki Slovenci, kateri so pri zadnjih volitvah pod Judežovo zastavo ostali; drugi odlični narodnjaki nijso dobili poziva. Še le potem se je izvedelo za to zborovanje. Namerava se napraviti neka hranilnica. Lah projektirajo, da bi se ubogim okoličanom za maihene obresti denar posojevalo. Oni mislijo s tem okoličane v roke dobiti. Za tem grmom tiče progresovci. Okoličani pa ne bodo poslušali krivih prorokov. Hranilnica je lep zavod, ali da bi s tem okoličane na limance lovili za lahonske namene, to ne sme biti. Poštenega dela se nij treba sramovati. Uže to je slabo znamenje, ker so na skrivnem vabili čone pristaše, kateri izdajajo naš narod tujcu za dobiček.

Iz Furlanije 25. maja. [Izv. dop.]

Kdor pride semkaj ob času, ko ne srečava še ljudi, ter občuduje ta lepi dom naših pradedov, mora vzklikniti: Oj! kakó lepó mora pač tu biti živeti, in kar želí si uže tu ostati za vselej.

A žal! kakó se zmoti, ko zaide, seveda primoran, mej tukajšnjo družbo. Vsakdo, najhitreje pa Slovan vzdihnil bo preváran: „To v Avstriji!“ —

Furlan je, in to zató, ker je na tujej zemlji domač — od „zore do mraka, od mraka do dné“, berač in cel dan lenuh. — Kar je takozvane furlanske „raje“, ki v svojega pogoltnega gospodarja vrečo dela, je takó rekoč prisiljena, zemlje darí sprejemati v svoje roke, ter polagati v koš mečenu. Ako je pa kedó posilien, ume se, da nij preprijetno to, in nasledek je — lenoba!

Drugače pa vidiš Furlanca, in to v tem močvirskem kraju, celi božji dan z mrežo in „canjo“ na ramenih, ter brodití mej „campagni de risi“ po izkopanih kanalih, ki se stezajo ven iz morja mej polje, kjer rase rajž; loví si rib in pevajo svoje „cantate nazionali“ tešóč si lačen želodec.

Velike lenobe pri tem poslu se zares navadi uže mladi Furlanček, ko postane mérk za kako vredniše poslovanje, a rajši naj lovi od jutra do večera dné in življenja svojega ribe, ter se živi s prodajanjem njih, ko da bi se trudil in služil, — raje je postopač, ko pošten kruhoborec.

Dosedaj povedano še ravno nij pogubljivo, da bi le naslednjega ne biló! —

Z bolešijo v srci moral sem tolikokratov prepričati se, da je več še v teh krajih živéčemu pseudo-Furlanu, pseudo-Talijanu, ko pravemu sinu polente — Slovenec to, kar je Turku „gjaur“. Ta mu je zares trn v peti, on, ki mu je poslal vina. — Kar je uže sploh v okviru lenobe, namreč oderuštvo, skuša on tej prirojenej svojjej slabosti ustreči najprej napram potrpežljivemu Slovanu, in ako se mu posreči, ociganiti ga v tem ali čem, mu je v največjo radost. Obsuje ga za nameček še z milijardi svojih „mostro di sclav“, kar mu služi, kakor sem spoznal uže, v navadno kletev, kakor naš „prmejduš“. —

Kletev je res Furlanu, kakor sploh Italijanu, — molitev! Skoro noben narod ne kolne takó grdó, in ne preklinja na toliko činov svetih rečij, kot Lah, tudi nikjer nijsem videl še toliko porušenih cerkva, ko v domačiji tega bastardiranega zaroda. Tudi praznika ne razločuje on mnogo od drugih dnij; ako mu godi vreme, videl ga boš tudi v nedeljah na polji pri delu.

Volili so tu nekeje novega fajmoštra. Kakor po odmembi menda, postal je fajmošter rodom — Slovenec! Ko da bi se ne bili zavedeli tega svojega učinka poprej, jelo jim je biti žal in godrnjalo se je po vsem mesteci skoro 14 dnij izvenredno od — slovenskega fajmoštra! — Največ posla je, to se ume, pripadalo starim babicam furlanskim.

Družba sv. Mohora.

Odbor družbe sv. Mohora poroča: Nabira družbenikov je letos končana. Radostnega srca poročamo, da je vspeh tak, kakoršnega se letos nij bilo nikdar nadejati. Skoraj po vseh škofijah se je število udov pomnožilo; lani jih je bilo vpisanih 24.412, letos pa jih je družbi pristopilo 25.218, tedaj je število zopet poskočilo za več kot 800 novih udov.

Razgled posameznih je ta-le:

Do denes šteje

Goriška nadškofija	2938 udov.
Krška škofija	2460 „
Lavantinska škofija	8257 „
Ljubljanska škofija	9563 „
Tržaška škofija	1474 „
Sekovska škofija	143 „
Somboteljska škofija	117 „
Zagrebačka nadškofija	122 „
Senjska škofija	93 „
Poreška škofija	16 „
Videmska škofija	11 „
Razne druge škofije	25 „

tedaj je vkup 25.218 udov.

K temu veselumu in tolaživnemu napredku, ki našemu narodu služi pred celim svetom v čast in slavo, so zopet v prvi vrsti pripomogli rodoljubni poverjeniki in prijatelji družbe sv. Mohora; to je sad njihovega prizadevanja, s katerim so neutrudljivo družbo in njen namen narodu priporočevali in k pristopu vabili. Odbor si šteje v sveto dolžnost, da vsem rodoljubom, ki so tudi letos k razvitku družbe sv. Mohora toliko pripomogli, izreka najkrepkejšo zahvalo.

Druga enako vesela prikazen, katera priča o marljivej delavnosti naših pisateljev, je ta, da je odboru letos došlo toliko rokopisov kakor nobeno prejšnjih let. Tako n. pr. je odbor sprejel jako podučno in času primerno povest: „Ponarejeni bankovci“, katero je spisal znani slovenski pisatelj J. Jurčič; izvrstni in marljivi pisatelj Fr. Levce je za „Koledar“ po vsem korenito in jedernato spisal prezaslužno življenje našega voditelja in očeta dr. Jan. Bleiweisa, in bralcem slov. Večernic dobro znani pisatelj Iv. Verhovec je prav zanimivo spisal: „Zakaj smo šli v Bosno in Hercegovino se vojskovat“ in je poslal spomenico, kako se je dne 24. aprila t. l. obhajala svečanost srebrne poroke. Razen teh uže sprejetih spisov so bili odboru do 1. majnika t. l. poslani še sledeči rokopisi, ki tekmujejo za razpisana družbena darila:

1. „Valerija“ — podoba iz Rima;
2. „Črna šola“; 3. „Kako je Kotarjev Peter v Bosni pokoro delal, ker je krompir kradel“; 4. „Iz mojega življenja“; 5.

„Čuden par bočkorov“; 6. „Žalostna smrt 3 izdajalcev domovine“; 7. „Vse na svetu se spreminja“; 8. Šopek narodnih slovanskih pripovedek: „Od bratov se učimo, od bratov“; 9—12. Zbirke narodnih pravljic in pripovedek; 13. Pesni: „Pet v nebesa“, „Samostan“ in „Mozesova slova“.

B. Životopisi: 1. „Dr. Ignacij Knoblar“, apostolski provikar v osrednji Afriki — 2. „Lavdon“; 3. „Slanko Vraz in Urban Jarnik“; 4. „Peter Hitzinger“; 5. Žiga baron Herberstein“; 6. „Slov. pisatelj 17. stoletja“.

C. Zgodovinske in popotne črtice: 1. „Bled“; 2. „Novomesto“; 3. „Črnagora“; 4. „Obri ali Avari“; Požar v prajiri“.

D. Prirodopisi: 1. „Mravlja“; 2. „Smreka“; 3. „Smreka“.

E. Podučni spisi raznega zapopadka: 1. „Pogovori nedeljski“; 2. Desetinsko računstvo“; 3. „Ali smo potrebni berila“; 4. „Župan in občevarje“; 5. „Čujte posestniki, kaj si nakupujete s pokončevanjem gozdov“; 6. „Nove iznajdbe“; 7. „Nekaj o denarjih“; 8. Beseda o „zemljišnih knjigah“; 9. Ogovor šolarjev 24. aprila 1879“; 10. Obširna razprava o „pijači“.

Iz tega površnega pregleda je razvidno, kako živahna je letos udeležba pisateljev in koliko raznovrstna je tvarina, katero obdelujejo. Rokopise prebirajo sedaj pregledovalci družbenih spisov; darila se bodo pr. sodila na god družbenega patrona 12. julija t. l.

Domače stvari.

— (Skaženo vino.) Dolenjskemu vin-skemu trgovcu so na dolenskej šrangi v Ljubljani zgrajali sod vina, 12 veder. Vino je bilo neoporna in nezdrava zavrelca. Policija ga je v Gruberjev kanal stočila. Okolo stoječi nekateri žganjarski pivci so z glavo zmajevali, rekoč, škoda in škoda!

— (Tatvina.) Beremo v „L. Z.“, da je kramarici v lopi Ničmanove hiše predvčeranjem ukradeno bilo nad 100 gold. denarja.

Razne vesti.

* (Avstrijski in ruski oficirji v Perziji.) Odkar so prišli ti oficirji v Teheran, se je to mesto popolnem spremenilo. Vsi imovitejši Perzijci vozijo se zdaj v evropskih vozéh; nekateri so si sezidali tudi krasne palače po evropskem slogu in glavni prostori mesta so zvečer razsvitljeni s svečami. Šah perzijski je ukazal narediti dobro cesto iz Teherana čez Kasvin, Zendšan in Tavis do ruske meje pri Džulfu. Vsakih 25 klm. daleč bode poštna postaja. Novo armado preostrojujejo avstrijski oficirji po avstrijskej šegi.

Tuji.

27. maja:

Pri Slonu: Hiller, Denk iz Dunaja. — Gamba iz Trsta. — Rankel iz Zagorja. — Güber iz Dunaja. — Haring iz Grada. Pri Mallu: Hönigsfeld iz Dunaja. — Pauser iz Dolenjskega. — Eckstein, Zimmer, Boschan, Korscheg iz Dunaja. Pri avstrijskem cesarju: Flascha iz Grada. — Pintar iz Poličan.

Štev. 7056.

(262—1)

Senožeti v najem!

Binkoštni vtorek, dne 3. junija t. l. dopoldne ob 9. uri prične se očitna dražba košnje mestnih senožet poleg zagrebske velike ceste pod Rakovnikom, ter se potem nadaljuje na mestnih senožetih v Trnovem pri konjaču in kolezijskem mlinu.

Najemniki vabijo se določeni dan ob 9. uri dopoldne na travnike pod Rakovnikom pri zelenem hribu.

Mestni magistrat v Ljubljani, dné 27. maja 1879.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Konjico perzijsko pak ureduje rusk kozaški polkovnik Domontovič. Policijo perzijsko organizuje neki avstrijski grof, in policija in žandarstvo bo štel 25 000 mož.

* (Letina na Hrvaškem.) Zagrebški „Gospodarski list“ toži, da bo letina na Hrvaškem slaba. Deževja in povodnji je bilo dozda preveč, sejati se ni moglo. Narod le še upa na koruzo in ajdo. Vinska trta ima malo zaroda. Vinska cena pa da ni še pala.

* (Letina na južnem Ruskem) kaže, kakor telegrafirajo, letos do zdaj prav posebno dobro, torej bode, če se tako obdrži, žito letos spet po ceni.

* (Izgnan) iz Avstrije je bil te dni dr. Bernhardt Florencourt, duhovnik in urednik cerkvenega lista „Vorarlberger Volksblatt“, v Feldkirchenu, ker ni avstrijski državljani in je bil menda z državnim pravdnikom v prep. prišel.

* (Strela ubila) je v Podersamskem okraji (neko delavko, ki je šla po polji in nesla svojega 4 letnega otroka v naročji. Mati je mrtva obležala in še mrtva držala na tleh otroka trdno v rokah. Drugi delavci so našli mrtvo, a otroka kriččega. Dete namreč ni bilo od strele nič poškodovano.

Die letzte Nummer 19 der in Wien als Sonntags-Abendblatt mit den neuesten Depeschen und Börsenberichten erscheinenden politischen Wochenschrift „Der Osten“ weist folgenden Inhalt auf:

Das Programm der Hundertundzweif. — Briefe aus Ungarn. — Inland. (Zur Verständigung zwischen Deutschen und Czechen. — Zustände in der Szamosujvarer Diöcese.) — Ausland. (Zur Tagesgeschichte. Aus Bukarest.) — Kleine Chronik. (Kronprinz Rudolf im Belvedere. Ein bestohlener Souverain. — Geköpft. — Deficit an Frauen. — Ein Kaffeesieder in Bann. — Wovon sich ein englischer Premier nährt. — Deutsch und nicht lateinisch. — Nasencorrection. — Aussprüche großer Männer. — Eine unverwundbare Künstlerin. — Pestordon am Pruth. — Turgenjef in Petersburg. — Unerwartete Krebse. — Privattelegramme des „Osten.“ — Telegramme des Correspondenzbureaus. — Wiener Sonntagsbörse. — Berliner Sonntagsbörse. (Telegrafischer Spezialbericht des „Osten.“) — Wiener Börsenwoche. — Handelsübersicht der Woche. — Eingesendet. — Inserate. Feuilleton. (Aberglauben in Steiermark. Wiener Kaleidoskop. Theaterroquis. Sacher-Masoch als Vorleser. Budapest Theaterbriefe.)

Umri v Ljubljani.

27. maja: Katar Šukovec, zasebnica, 62 let, v frančiškanskih ulicah št. 8. — Jožef Kopinšek, krojač, 52 let, v slonovih ulicah št. 5, vsled vodenice. — Lovro Matev, 82 let, pred konjušnico št. 6, vsled pljučnega otrpnenja. — Miha Povhec, delavec, 58 let, vsled piemije.

Wienerberg-Landgut-Fabriksniederlage
M. WELSINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Dunajska borza 28. maja.

Snotni drž. dolg v bankovcih	68	gl.	15	kr.
Snotni drž. dolg v srebru	70	gl.	65	kr.
Zlata renta	80	gl.	55	kr.
1860 drž. posojilo	126	gl.	—	kr.
Akcijske narodne banke	845	gl.	—	kr.
Kreditne akcije	266	gl.	25	kr.
London	116	gl.	85	kr.
Srebro	—	gl.	—	kr.
Napol.	9	gl.	33	kr.
C. kr. cekini	5	gl.	51	kr.
Državne marke	57	gl.	50	kr.

V mestnem logu prodaja se

pohištvo

se 7 orali zemljišča prostovoljno.

Na močvirji daje se

6 orlov senožeti

za pokositi ali v last. — Natančneje izve se v administraciji „Slovenskega Naroda“. (256—2)

Zahvala.

Mnogoštevilnemu spremstvu moje ljubljene matere

Marije Tomec,

k večnemu počitku, in dariteljema vencev izrekam najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 28. maja 1879.

(261)

Jakob Tomec.

Elegantna

spomladanska obleka

18 gold.

Praktična

spomladanska zgornja suknja

10 gold.

Trdne

spomladanske hlače
5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižji ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje

za gospode in gospe.

priporoča

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11, v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame.

(115—17)

Odpretje vrta.

Udano podpisani ima čast p. n. občinstvu javljati, da je gostilniški vrt s salonom in kegljiščem v gostilni „pri zvezdi“

v Ljubljani, na cesarja Josipovem trgu,

uže otvoril.

Podpisani se bode kakor doslej trudil tudi v bodoče zadovoljiti svoje p. n. goste z izvrstnimi jedili, pravim dolenskim in štajerskim naravnim vinom, z najboljšim Kozerjevim carskim pivom in točno postrežbo.

K mnogoštevilnemu obiskavanju vabi s spoštovanjem

(260—1)

Franc Ferline.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.